

آسیب های اجتماعی و تربیتی فضای مجازی

سید احمد هاشمی^۱، زیبا بسارده^۲

^۱دانشیار گروه علوم تربیتی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران hmd_hashemi@yahoo.com

^۲دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد z.besardeh96@gmail.com

چکیده

فضای مجازی نسل جدیدی از فضای روابط اجتماعی هستند که با اینکه عمر خیلی زیادی ندارند، توانسته اند به خوبی در زندگی مردم جا باز کنند. مردم بسیاری در سنین مختلف و از گروه های اجتماعی متفاوت در فضای مجازی کنار هم آمده اند و از فاصله های بسیار دور در دنیای واقعی، از این طریق با هم ارتباط برقرار می کنند. امروزه روش های ارتباطی با دیگران از طریق اینترنت افزایش یافته است. پست الکترونیک، پیام های کوتاه، چت روم ها، وب پایگاه ها و بازی ها، روش هایی برای گسترش و حفظ روابط اجتماعی شده اند. روزانه نزدیک به چهارصد میلیون نفر در سراسر دنیا از اینترنت استفاده می کنند و یکی از کاربردهای اصلی اینترنت، برقراری ارتباط اجتماعی با دیگران است. شاید عیب اصلی ارتباط های اینترنتی آن است که ارتباط در فضای مجازی، اساساً بر متن استوار است و بنابراین، از نشانه های بصری و شنیداری در تعامل های رو در رو بی بهره است. کلمات کلیدی: آسیب های اجتماعی، فضای مجازی، تعلیم و تربیت

مقدمه

آسیبهای فضای مجازی ارتباط از طریق فضای مجازی در سال های اخیر جایگاه قابل توجهی در بین نسل جوان جامعه مایپدا کرده است . شبکه های اجتماعی در ابعاد مختلف زندگی افراد (فردی و اجتماعی) تأثیرگذارند. در شکل دهی به هویت نقش دارند و حتی روی ابعاد اقتصادی و اجتماعی و سیاسی جوامع هم تأثیرگذارند. امروزه با توجه به نقشی که تاکنون در ابعاد مختلف زندگی داشته اند، نمی توان آن ها را نادیده گرفت. در حال حاضر اینترنت ابزاری مناسب برای توسعه ی افکار و اندیشه های بشری محسوب می شود به شرط آن که در راه صحیح استفاده شود .افراد باید برای ورود به دنیای مجازی اطلاعات کافی در اختیار داشته باشند تا دچار مشکلات مالی و اجتماعی نشوند.

ارتباطات سالم در فضای مجازی و لزوم هوشیاری جوانان و خانواده ها نسبت به تهدیدات فضای سایبری در درجه ی نخست اولویت قرار دارد. پیشگیری از آسیب های اجتماعی و توجه والدین به رفتار فرزندان بسیار مهم می باشد و برای جلوگیری از هم پاشیدگی خانواده ها، والدین باید تا حدودی به فناوری های روز دنیا مسلط باشند و آگاه باشند که تغییر در رفتار فرزندان به معنای ایجاد تغییر در طرز فکر آنهاست . و هنگامی که بنیان فکری و شخصیت آنها به صورت ناصحیح شکل گیرد، راه نفوذ شیادان به حریم خصوصی افراد و محیط امن خانواده باز می شود .لذا، چنانچه خانواده ها نسبت به

شیوه های جدید ارتباط فرزندان خود آگاهی و شناخت کافی و لازم را داشته باشند، از انجام بسیاری از جرایم و ارتباطات پنهانی آنان جلوگیری به عمل می آید .پیامدهای مواجهه مخاطبان ایرانی با برنامه های شبکه های ماهواره ای دغدغه های بسیاری را برای جامعه کارشناسی ایجاد کرده است. بسیاری از کارشناسان خانواده و بهداشت جنسی از برنامه ریزی برای تأثیر فرهنگی این سریال ها در عادی سازی خیانت زوجین به یکدیگر می گویند. افزون بر شبکه های ماهواره ای ما مواجه با سیل عظیم دی وی دی های سریال های خارجی هستیم که بخش عمده این سریال ها در مقوله زن و خانواده با ترویج فرهنگ بی حیایی و بی عفتی و عادی سازی مقوله خیانت، عشق های ضربدري، مثلی و... قصد همراه کردن مخاطب با خود را دارد و ممکن است مخاطب با دریافت پیام این سریال ها، با محتوای ارائه شده آنها احساس هم ذات پنداری کند .گسترش فضای مجازی در حوزه رابطه فرزندان و والدین نیز تغییراتی بوجود آورده است که از جمله آن به کاهش نقش خانواده به عنوان مرجع، کاهش ارتباط والدین با فرزند، شکاف نسلی به دلیل رشد تکنولوژی، از بین رفتن حریم بین فرزندان و والدین و ایستادن در برابر یکی از والدین یا هر دو را می توان نام برد. در بحث ازدواج ها نیز مسائلی چون ناپایداری ازدواج ها، تغییر الگوی همسرگزینی، نداشتن مهارت هایی برای ازدواج ناتوانی والدین برای آموزش به فرزندان، افزایش روابط دختر و پسر در زمان نامزدی بدون عقد، تمایل به دریافت مهریه های سنگین، بالا رفتن سن ازدواج و افزایش تنوع طلبی جنسی مردان و ... را می توان اشاره کرد. تغییراتی که در حوزه دینی در جامعه رخ داده، کاهش آموزه های دینی در خانواده، دوری خانواده از شریعت، کم رنگ شدن حریم های دینی در روابط خانوادگی است .علاوه بر شبکه های ماهواره ای و مجموعه دی وی دی ها، مخاطب ایرانی با رسانه های مدرن از قبیل اینترنت و تلفن همراه که مجهز به امکانات پیامک و بلوتوث است نیز مواجه است، سید فرهنگی خانواده ایرانی دچار تغییرات فراوانی شده است که همگی به نوعی مروج سبک زندگی مدرن است که خاستگاه این نوع سبک زندگی تمدن غربی است و ترویج این شیوه از زندگی، لاجرم تمام مؤلفه های معرفتی تمدن غرب را شایع می سازد و موجب می گردد بی سامانی در فرهنگ مسائل جنسی در کشور افزایش یابد.

دسته بندی آسیبهای فضای مجازی